

Från marken till korgen - ett LYFT för 127

Rapport
December 2015

stockholm.se

Från marken till korgen - ett LYFT för 127 Rapport
December 2015

Utgivare: Skärholmens stadsdelsförvaltning
Kontaktperson: Anna Björklund

Sammanfattning

Från marken till korgen – ett LYFT för 127 [LYFT127], har under 2015 haft som mål att minska nedskräpningen och samtidigt stärka den demokratiska sammanhållningen i stadsdelsnämndsområdet. Projektet har samverkat med olika aktörer i området och de boende har haft en betydelsefull roll genom hela projektets gång. En stor del av arbetet var att vistas ute i stadsdelsnämndsområdet och genomföra insatser och föra en dialog med boende avseende nedskräpning och trygghet. Totalt har ungefär 8000 deltagare deltagit i kampanjens diverse aktiviteter.

I Stockholm stads kommunala avfallsplan för 2013-2016 står det att staden vill minska nedskräpningen och det ska ske via aktiviteter och kommunikation gentemot medborgarna om attityder kring nedskräpning och i samverkan med andra aktörer.

Målsättningen har varit att minska nedskräpningen och att samtidigt skapa ett lokalt engagemang för ett renare Skärholmen. En stor del av projektets arbete har varit att vara ute i området och möta medborgarna.

Reaktioner från boende och aktörer har varit positiva. Projektet har följts upp med en medborgarundersökning och skräpmätningar som har visat på en minskad faktisk nedskräpning och en ökad nöjdhet avseende den upplevda nedskräpningen.

Innehåll

Sammanfattning	3
Från marken till korgen – ett LYFT för 127	6
Beskrivning av projektet	6
Attityd- och beteendeförändring	7
Nudging och the fun theory	8
Fotspår, basketpapperskorg och utsmyckade skräpkorgar	8
Gårdsfester	8
Ängsholmsgränd	8
Vita Liljans Väg	9
Trissan	9
Vårbergsplan	9
Storholmsbackarna/Idholmsvägen	9
Äspholmsvägen	10
Områdesevenemang	10
Vårbergsdagen	10
Sätradagen	10
Skärholmsdagen	10
Skärholmsloppet	11
SM i skräpplockning	11
Jakten på Skärholmens bästa skräpplockare	12
SM i skräpplockning	12
Förskolor, skolor och föreningar	12
Skräpplockardagar	12
Teaterföreställning	13
Föreningar	13
Feriearbetande ungdomar	13
Marknadsföring	13
Medborgarmöten/sociala medier	13
Rör inte min ort	14
Ambassadörer	14
Yttre, ej påverkbara, faktorer	14
Resultat	14
Trygghetsmätning 2015	14
Skräpmätning	15
Besökare	15
Måluppfyllelse	15
Utvecklingsåtgärder inför 2016	16

Ökat deltagande	16
Marknadsföring	16
Hållbar utveckling	16
Skräpplockardagar	16
SM i skräpplockning	16
Avslutande reflektioner	17

Från marken till korgen – ett LYFT för 127

Beskrivning av projektet

Under år 2015 har Skärholmens stadsdelsförvaltning genomfört en kampanj för att få till stånd en attityd- och beteendeförändring som i sin tur ska leda till minskad nedskräpning och samtidigt skapa ett lokalt engagemang för ett renare Skärholmen, Bredäng, Vårberg och Sättra. Kampanjen ska även bidra till en ökad gemenskap och ökad trygghet.

En person arbetade heltid med projektet och fyra ungdomar från området anställdes som ambassadörer för att hjälpa till vid de olika insatserna. Andra tjänstemän på förvaltningen har bidragit med sin tid och sin kompetens. Kampanjen har samverkat med flera avdelningar inom stadsdelsförvaltningen. En stor del av arbetet var att vistas ute i stadsdelsnämndsområdet och genomföra insatser och föra en dialog med boende avseende nedskräpning och trygghet. Genom kampanjens närvaro och insatserna förväntades medborgarnas attityd till nedskräpning förändras i positiv riktning vilket innebär att kasta skräp i papperskorgen samt uppmärksamma andra som skräpar ned om att det är ett felaktigt beteende.

LYFT127 samarbetade med flera aktörer såsom Löparakademin, Konstskolan Linnéa, Mitt127, Ica Kvantum, Stadium, Svenska Bostäder, Stockholms hem, Stena Fastigheter, Einar Mattson, Andra Hemmet, SKAFAST, Fryshusets fritidsverksamhet, Helsingborg stad och Göteborg stad.

I Stockholm stads kommunala avfallsplan för 2013-2016 står det att staden vill minska nedskräpningen och det ska ske via aktiviteter och kommunikation gentemot medborgarna om attityder kring nedskräpning och i samverkan med andra aktörer. Åtgärderna ska följas upp med skräpmätningar och medborgarundersökning.

Det övergripande målet för LYFT127 var att den faktiska nedskräpningen skulle minska och det mättes med två skräpmätningar och en medborgarundersökning.

Målen för 2015 redovisas i nedanstående tabell:

Indikator	Resultat 2014	Mål 2015
I den stadsdel där jag bor tar staden hand om skötseln och städningen av parker och grönområden på ett bra sätt.	49%	53%
På det hela taget tycker jag att det rent och städats i min stadsdel.	48%	52%

Attityd- och beteendeförändring

Varje gång en individ ska utföra en handling står individen inför ett val av alternativ som kan ge positiva eller negativa konsekvenser. Forskning har visat att människor ofta använder sig av förenklade strategier när de ska fatta beslut som ibland kan leda till felaktiga resultat. Det finns flera faktorer som ligger till grund för beteendet att skräpa ned. Idag är det rimligt att anta att det finns kopplingar mellan den ökade konsumtionen och nedskräpningen i samhället. En plats som redan är nedskräpad har en förmåga att locka till sig ytterligare skräp, då människan upplever det befogat att skräpa ned där det redan finns skräp. Naturvårdsverket menar i sin rapport "Det här är ingen skräpfråga!" att den nedskräpning som befolkningen dagligen stöter på är ett resultat av både attityder, värderingar, medvetenhet om konsekvenser, vanor och normer. Attityder är inga isolerade inställningar utan de hör ihop med andra attityder. Om en individ uppfattar nedskräpningens konsekvenser som allvarliga problem ökar ansvars känslan och viljan att göra något åt problemet. Beteenden, vanor och attityder är inga åtskilda begrepp utan de hör samman. När en vana väl har skapats är handlingen inte avsiktlig. Vanor skapas i sammanhang där konsekvenser och andras bemötande inte strider mot det egna beteendet. Det är beteendet som sedan utvecklas till en vana. För att ett beteende ska utvecklas krävs en attityd som rättfärdigar handlingen. En ökad medvetenhet kan påverka en individs attityd, beteende och vana.

Nudging och the fun theory

Kampanjen har använt sig av *nudging* och *the fun theory* för att få till stånd en attityd- och beteendeförändring. The fun theory innebär att om man gör något roligare så kan en negativ vana förändras till det bättre. Nudging innebär att ge individer en knuff (nudge) som leder till ett förändrat beslut vid en valsituation. I det här fallet innebär det att kasta skräpet i papperskorgen istället för på marken.

Fotspår, basketpapperskorg och utsmyckade skräpkorgar

Fotspår målades fram till utvalda papperskorgar och fem skräpkorgar målades om av Konstskolan Linnéas elever och sedan placerades de ut vid parklekar i Vårberg, Bredäng och Sätra. Fyra basketpapperskorgar, de första i sitt slag, sattes upp i Vårberg, Bredäng och Sätra. De skulle göra det roligare att kasta skräp. Basketpapperskorgarna var populära och användes mycket. Två fick tas ned på grund av skadegörelse.

Gårdsfester

Under april-juni anordnades sex stycken gårdsfester i Bredäng, Vårberg och Skärholmen. Alla boende hade bjudits in att delta. Förvaltningen skickade ut inbjudan till fastighetsägare drygt tre veckor innan gårdsfesten och fastighetsägarna var ansvariga för att sätta upp dem i trapphusen. På gårdsfesterna fick besökarna hjälpa till att plocka rent i närområdet och för att underlätta plockandet fick de handskar och påsar av förvaltningens representanter. Som tack för hjälpen fick de låtsastatueringar från Håll Sverige Rent, pins, ballonger från kampanjen och kycklingkorv med bröd från ICA kvantum. Platserna till gårdsfesterna valdes ut tillsammans med respektive fastighetsägare.

Ängsholmsgränd

Den 25:e april var den första gårdsfesten på Ängsholmsgränd i Vårberg. Ansvarig fastighetsägare var Einar Mattson. Vädret var mullet, blåsig, med en temperatur på 15 grader. Platsen var synlig för de boende och i närheten av en lekplats. Det kom många barn som hjälpte till att plocka skräp och de var intresserade av att prata om nedskräpning. Det kom ett fåtal vuxna som även de hjälpte till att plocka och diskutera nedskräpningen och tryggheten i området. Representanter från Einar Mattson kom förbi när gårdsfesten

började, men gick sedan. Det delades ut 70 stycken kycklingkorvar och de boende fyllde tre stora sopsäckar.

Vita Liljans Väg

Den 2:a maj var det gårdsfest nummer två på Vita Liljans väg i Bredäng. Ansvarig fastighetsägare var Stena Fastigheter. Det var regn och 13 grader. Platsen var i anslutning till en lekplats, men den var något skymd för förbipasserande och det var svårt att uppfatta att det pågick en aktivitet avseende nedskräpning på platsen. Det kom inga besökare. Stena Fastigheter hade på grund av nya vikarier glömt att sätta upp inbjudan i trapphusen. Kombinationen av glömd inbjudan, dåligt väder och skymd plats gjorde att det rörde sig väldigt få personer i området och ingen av dessa kom fram till kampanjens tält. Ingen representant från Stena Fastigheter kom förbi.

Trissan

Gårdsfest nummer tre var den 9:e maj i lekparken Trissan i Bredäng. Ansvarig fastighetsägare var Svenska Bostäder. Vädret var soligt och 18 grader. Platsen var väl synlig för de boende och precis i utkanten av en stor lekplats. Det kom många barn och vuxna och hjälpte till att plocka skräp. En representant från Svenska Bostäder kom förbi i en timme. Det delades ut ungefär 100 korvar och de boende fyllde 4 stora sopsäckar.

Vårbergsplan

Den 16:e maj var det gårdsfest på Vårbergsplan. Ansvarig fastighetsägare var Stena Fastigheter. Vädret var soligt och 19 grader. Platsen var väl synlig och i närheten av en lekplats tillhörande en förskola. Det kom många barn, men bara en vuxen. Barnen kom med många förslag på vad som kan göras för att minska nedskräpningen i området. Det kom ingen representant från Stena Fastigheter. Det delades ut ungefär 90 korvar och de boende fyllde 4 stora sopsäckar.

Storholmsbackarna/Idholmsvägen

Den 30:e maj var det gårdsfest mellan Storholmsbackarna och Idholmsvägen i Vårberg/Skärholmen. Ansvarig fastighetsägare var Svenska Bostäder. Det spöregnade ute och var 12 grader. Platsen var inte i direkt anslutning till bostäderna vilket försvårade det spontana mötet med boende. Det kom en representant från Svenska Bostäder som stannade under hela gårdsfesten. Besökarna lös med sin frånvaro, vilket tros ha berott på det dåliga vädret.

Äspholmsvägen

Den 24:e juni var det gårdsfest på Äspholmsvägen i Skärholmen. Ansvarig fastighetsägare var Stockholmshem. Det var växlande molnighet och 18 grader. Platsen var synlig utanför bostadshusen och i direkt anslutning till tunnelbanans nedgång. Det kom många barn som ville plocka skräp och komma med förslag på vad som kan göras för att motverka nedskräpningen. Det kom många vuxna som ville prata om trygghet och nedskräpning i området. Två representanter från Stockholmshem var på plats under hela gårdsfesten. Det var även två representanter från Nomor som bedriver skadedjursbekämpning för att prata om rättproblemet som finns i stadsdelsnämndsområdet. Det delades ut ungefär 50 korvar och de boende fyllde 3 stora sopsäckar.

Områdesevenemang

Vårbergsdagen

Vårbergsdagen var den 10 april i Vårbergs centrum. LYFT127 närvarade med aktiviteterna ”Släng skräpet i korgen” och ”Pricka basketpapperskorgen”. Det fanns också en möjlighet att måla lösningar på nedskräpningsproblematiken på en papperskorg i wellpapp. Alla som deltog fick en låsastatuering. Det fanns 100 låsastatueringar och alla tog slut.

Det var den första aktiviteten som genomfördes inom ramen för LYFT127.

Sätradagen

Den 13:e juni genomfördes Sätradagen i Sättra. LYFT127 närvarade och genomförde aktiviteten säckhoppning i kombination med skräpplockning. Platsen låg i direkt anslutning till gångvägen mot Sättra centrum vilket måste antas vara en god placering. Vädret var strålande sol och 26 grader. Alla som deltog fick en vattenflaska, tygpåse, pin och diplom från kampanjen. Det var många barn som kom och deltog och det delades ut runt 70 tygpåsar. Alla medtagna påsar och flaskor delades ut.

Skärholmsdagen

Den 12:e september var det Skärholmsdagen på Skärholmstorget. LYFT127 närvarade med aktiviteten ”Pimpa ditt skräp”. Vädret var växlande och 15 grader. Alla som deltog fick välja ett valfritt skräp som de sedan fick göra om genom att måla, pyssla eller bygga något. LYFT127 hade med sig hobbymaterial som besökarna fick använda. Aktiviteten besöktes av ungefär 150 personer.

Skärholmsloppet

Den 23:e maj genomfördes Skärholmsloppet i Skärholmen. Inför loppet besökte projektledaren Västerholms friskola, Söderholmsskolan och Bredängsskolan för att informera eleverna om kampanjen och dess närvaro på Skärholmsloppet. En aktivitet genomfördes på skolgården tillhörande Skärholmens gymnasieskolor. Skolgården var precis i anslutning till målgången för Lilla Skärholmsloppet och Skärholmsloppet mini. Aktiviteten var en hinderbana bestående av tre delar. Den första delen var att hoppa säck genom en snitslad bana, den andra var att med hjälp av en skräpplockare plocka tre stycken skräp och kasta i en papperskorg. Den sista delen var att pricka en basketpapperskorg med fem stycken skräp. De som deltog fick en vattenflaska eller pin från kampanjen och en låsastatuering från Håll Sverige Rent. Vädret växlade mellan strålande sol och spöregn.

Efter mini-loppet (barn 0-6 år) var det många barn som kom till arenan för att delta i aktiviteten. I det ögonblick som Lilla Skärholmsloppet började, kom regnet och LYFT127 fick ställa hinderbanan under ett tak. På grund av spöregnet kom det inte in några barn på aktivitetsområdet, utan de tog skydd för regnet. När vädret hade stabiliserats igen sattes hinderbanan upp på nytt.

Det kom förbi många barn som ville vara med och tävla. Flera barn sprang hinderbanan flera gånger. Det delades ut cirka 200 stycken vattenflaskor. Det delades endast ut en vattenflaska per person, vilket innebar att de som deltog flera gånger inte blev medräknade.

LYFT127 hade placerat ut tre sopborstar utmed banan till Skärholmsloppet som de löpande uppmanades ta med sig in i mål. De tre som hittade en sopborste fick byta den mot en presentpåse med diverse överraskningar. Stadium var med och sponsrade med ett presentkort.

SM i skräpplockning

Tillsammans med Helsingborg stad och Göteborg stad grundade LYFT127 SM i skräpplockning. Helsingborg och Göteborg bedriver två av de mest effektiva kampanjerna mot nedskräpning i Sverige. SM i skräpplockning är en tävling som ska lyfta diskussionen om nedskräpning och visa att det kan vara roligt att kasta eller plocka

skräp. Tävlingen vill ändra attityden till nedskräpning. SM bestod av tre tävlingar, en i varje stad, och varje tävling var en femkamp. Varje lag bestod av fem deltagare från varje stad. Helsingborg representerades av juniormästarna i handboll och representanter för Raoul Wallenbergs förening. Göteborg representerades av tävlande i triathlon och representanter för Göteborgs anti-nedskräpning kampanj.

Jakten på Skärholmens bästa skräpplockare

Under vecka 26-31 pågick 127-festivalen som är en festival för ungdomar i åldrarna 5-20 år i Skärholmen, Bredäng och Vårberg. Varje torsdag under festivalen anordnades deltävlingar inför SM i skräpplockning. Under varje deltävling skulle de tävlande på olika utmanande och roliga sätt kasta skräp i en papperskorg eller plocka upp skräp från marken. Alla som ville vara med och tävla fick vara med. De som var över 15 år erbjöds chansen att vara med och tävla i SM i skräpplockning mot Helsingborg och Göteborg. LYFT127 närvarade vid fem tillfällen. Vecka 31 regnade och åskade det för mycket för att tävlingen skulle kunna gå att genomföra. Ungefär 600 barn och unga deltog i deltävlingarna. De flesta barnen var i åldrarna 8-14 år. Det var ingen av de äldre ungdomarna som ville medverka i SM i skräpplockning.

SM i skräpplockning

Varje lag bestod av fem deltagare från varje stad. Skärholmen representerades av projektledaren och ambassadörer vid tävlingarna i Helsingborg och Göteborg. I Skärholmen representerades Skärholmen av fem ungdomar som hade arbetat med skräpplockning under sommarlovet. I Skärholmen genomfördes SM i skräpplockning på Parkernas dag 29:e augusti. Det skedde tillsammans med invigningen av Västerholmsstråket. Totalt sett kom Skärholmen på en tredje plats.

Förskolor, skolor och föreningar

Skräpplockardagar

Skräpplockardagarna arrangeras varje år av Håll Sverige Rent. Stadsdelsförvaltningen skickade ut information till alla kommunala förskolor i stadsdelsnämndsområdet och informerade dem om kampanjen. Alla 5-åringar blev bjudna på teater som tack för deras medverkan. Av Skärholmens 27 kommunala förskolor deltog 26 stycken. Alla skolor fick också en inbjudan och 5 av 7 skolor deltog. Totalt deltog 1756 förskolebarn och 4422 skolelever i skräpplockardagarna.

Teaterföreställning

En teaterföreställning med Sopkommissionen genomfördes den 27 oktober på Andra Hemmet. Alla barn födda 2010 som besöker stadsdelsområdets kommunala förskolor var inbjudna. Av drygt 300 inbjudna barn kom 181 stycken och 35 pedagoger.

Föreningar

Alla föreningar i Skärholmen fick en inbjudan att delta i Håll Sverige Rents clean-up kust. Somaliskt föräldraforum deltog och hjälpte till att plocka skräp längs Äspholmsvägen. Somaliskt föräldraforum fick påsar och handskar av LYFT127.

Feriearbetande ungdomar

År 2015 arbetade 106 ungdomar med att hålla rent och snyggt under sommarhalvåret. De plockade skräp på Sättrastrandsbadet och Mälarhöjdsbadet samt i Vårberg och Bredäng. 10 ungdomar arbetade under höstlovet och plockade skräp i Vårberg och Skärholmen samt utmed E4:an och strandkanten mellan Skärholmens gård och Sättra varv. Under jullovet kommer ytterligare 6 stycken att plocka skräp i framför allt Vårberg. År 2015 har totalt 122 ungdomar arbetat med att hålla utemiljön fri från nedskräpning.

Under sommarferiearbetarnas sista arbetsvecka fick grupperna tävla mot varandra i ett kval inför SM i skräpplockning. Den grupp som vann representerade Skärholmen i SM i Skärholmen.

Marknadsföring

Kampanjen har uppmärksammats i ett flertal artiklar i tidningen Södra sidan och i radio P1 och P4. Affischer om kampanjen har satts upp på alla föreningstavlor i stadsdelsnämndsområdet.

Medborgarmöten/sociala medier

Projektets projektledare och ambassadörer närvarade vid två medborgarmöten i Bredäng och Skärholmen och informerade om kampanjen. Responsen från deltagarna var positiv.

LYFT127 använder sig av instagram för att marknadsföra kampanjen. Sidan har 98 följare och har gjort 240 inlägg.

Rör inte min ort

Fryshusets fritidsverksamhet fick en förfrågan att spela in en låt till kampanjen. Tre ungdomar som brukar besöka fritidsgården Andra Hemmet ville spela in en låt tillsammans med deras producent. De spelade in låten "Rör inte min ort" som har spelats under sommarens aktiviteter och på 127-festivalens stora konsert "Länge leve vi" och invigningen av Västerholmsstråket.

Ambassadörer

LYFT127 har i sitt arbete engagerat fyra ungdomar från området som blivit ambassadörer för arbetet. De har deltagit i alla insatser, fungerat som bollplank för framtagandet av aktiviteter och de har varit synliga i marknadsföringen av kampanjen. Det har funnits två hedersambassadörer, pingislegendaren Jan-Ove Waldner och retorikexperten Elaine Eksvärd. De har synts på kampanjens affischer.

Yttre, ej påverkbara, faktorer

År 2015 bestod våren och sommaren mestadels av regn och kallare temperaturer än normalt. Det regnade väldigt mycket i maj, juni och juli och det hade i sin tur en inverkan på antalet besökare. En gårdsfest fick avslutas tidigare på grund av ösregn och en deltävling på 127-festivalen fick ställas in på grund av regn och åska.

Resultat

Trygghetsmätning 2015

Stockholms stad skickar varje år ut en medborgarundersökning till ett slumpmässigt urval av boende i respektive stadsdel fördelade efter 300 per stadsdel i åldrarna 18-79 år. I Skärholmen svarade 45% av de tillfrågade och det är samma svarsfrekvens som staden i helhet.

I medborgarundersökningen ställdes frågan "I den stadsdel där jag bor tar staden hand om skötseln och städningen av parker och grönområden på ett bra sätt" och i Skärholmen var nöjdheten 60%. Det är en ökning med 11% från 2014 då nöjdheten var 49%. Skärholmen har ökat mest av alla stadsdelar.

På påståendet "På det hela taget tycker jag att det är rent och städlat i min stadsdel" var nöjdheten bland brukarna 55% jämfört med 48% 2014.

Inom området renhållning får Skärholmens stadsdelsnämndsområde bättre resultat än år 2014.

Skräpmätning

I maj och oktober genomfördes två skräpmätningar tillsammans med Håll Sverige Rent och SCB. Syftet med skräpmätningen är att ge en bild av skräpsituationen i Skärholmens stadsdelsnämndsområde. Skräpmätningen genomfördes under en vecka i Vårberg. Den första skräpmätningen gjordes för att få ett nollresultat att utgå ifrån. I den första skräpmätningen blev resultatet 11.93 skräpföremål per 10 kvadratmeter. I den andra skräpmätningen hade andelen skräp sjunkit till 5.58 skräpföremål per 10 kvadratmeter.

Besökare

Totalt sett var det ungefär 8000 deltagare som deltog i någon av kampanjens aktiviteter. Flera deltagare besökte ett flertal gånger under sommaren vilket innebär att antalet individer som deltog är något färre.

Måluppfyllelse

Kampanjens mål för 2015 avseende den faktiska och den upplevda nedskräpningen anses vara uppnådda. Både den upplevda och den faktiska nedskräpningen minskade. Kampanjen klarade sina mål på 52% respektive 53%.

Målet med att skapa ett lokalt engagemang på lång sikt anses inte vara uppnått, då projektet har pågått för kort tid. Däremot syntes ett engagemang under pågående kampanj. För att på lång sikt skapa ett lokalt engagemang krävs det dock att insatserna pågår under en längre tid.

Kampanjen uppfyller kravet i Stockholms stads kommunala avfallsplan 2013-2016 genom arbetet med kommunikation och aktiviteter om attityder i samverkan med andra aktörer.

Utvecklingsåtgärder inför 2016

Det finns ett antal utvecklingsåtgärder inför 2016.

Ökat deltagande

År 2015 har kampanjen till största del nått barn och ungdomar som har sökt sig till kampanjens aktiviteter. Inför 2016 vore det fördelaktigt om kampanjen var mer aktiv i arbetet mot föreningar och religiösa samfund. Ett antal föreningar bör väljas ut för att inleda ett djupare samarbete. Nattvandrarerna är också en tänkbar samarbetspartner. På grund av efterfrågan från boende, bör antalet gårdsfester komma att utökas under sommaren. Samarbetet med fastighetsägarna bör intensifieras.

Marknadsföring

Kampanjen behöver synas mer och därför behöver den marknadsföras mer i området. Den behöver uppmärksammas mer i lokala medier och på mötesplatser i området.

Kampanjens hedersambassadörer bör vara individer som fler i området känner till. Det bör vara unga profiler som har en koppling till Skärholmens stadsdelsnämndsområde och som kan fungera som förebilder för att stärka det lokala engagemanget.

Informationsmaterial behöver tas fram som ambassadörerna kan använda sig av och som kan fungera som ett komplement till den kunskap de besitter idag avseende kampanjens arbetsområde.

Hållbar utveckling

Förskolor och skolor bör involveras i arbetet med hållbar utveckling. Högstadiel elever uppmuntras till att bli Unga reportrar och förskolor uppmuntras till att bli Grön Flagga-certifierade.

Skräpplockardagar

Inför 2015 togs de kartor bort som har markerat vilka områden förskolorna ska besöka när de plockar skräp. Efter kontakt med förskolepersonalen bör kartorna återinföras kommande år.

SM i skräpplockning

Tävlingen bör utvecklas och även bli en kamp mellan stadsdelar i Stockholm. Skärholmen bör förslagvis bjuda in till en tävling. På Håll Sverige Rents konferens i november 2015 bjöd Skärholmen, Helsingborg och Göteborg andra kommuner anslutna till Håll Sverige Rent att delta i 2016 års SM.

Avslutande reflektioner

Årets kampanj har varit ett bra sätt att ta sig an utmaningen med nedskräpning i stadsdelen. Kampanjen har engagerat många barn och unga. Resultaten från medborgarundersökningen och skräpmätningen är en indikation om att kampanjen arbetar med de rätta verktygen. Det är positivt att boende i området hör av sig och vill ta del av fler aktiviteter kopplade till LYFT127 och de boendes engagemang är en förutsättning för att ett lokalt engagemang ska skapas på lång sikt.